

Verksamhetsplan för 2024–2025

Tolk- och översättarinstitutet

ALLMÄNT

Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) bedriver forskning och utbildning inom huvudområdet översättningsvetenskap, som har två inriktningar: tolkning och översättning. TÖI anordnar tolk- och översättarutbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Tolkutbildning finns inom tre områden: tolkning i offentlig sektor, teckenspråkstolkning och konferenstolkning. TÖI är dessutom den enda anordnaren av tolkläroverutbildningar på högskolenivå i Sverige och TÖI är även ensamman om att anordna forskarutbildning i översättningsvetenskap. Vidare är TÖI den enda utbildningsinstans som ger översättarutbildningar med kombinationen svenska och ett nästan obegränsat antal andra käll- eller målspråk. TÖI:s målsättning är att tolk- och översättarutbildningarna ska vara både professionsinriktade och forskningsförberedande. TÖI är ledande inom översättningsvetenskaplig forskning i Sverige. Vidare har TÖI ett starkt samhällsengagemang och vill verka för att stärka tolkning och översättning som professioner i Sverige och internationellt.

UTBILDNING

Under några år har TÖI:s utbildningsuppdrag ökat markant i och med att regeringen utökat medlen för platser på tolkutbildningarna, främst inom utbildningen Tolkning i offentlig sektor (TOFS). Detta kräver därför fortsatt stora arbetsinsatser, inte minst för att konsolidera de nya utbildningarna och att vidareutveckla de befintliga. Under kommande år planerar vi därför att

- ❖ sammanställa och anpassa befintliga fristående kurser i syfte att med kurser som ges vid TÖI bygga på Kandidatprogrammet i Tolkning med ytterligare två terminer (TOFS3 och TOFS4)
- ❖ fullborda det påbörjade arbetet med en generisk variant på TOFS2, utöka det till TOFS1, och med de rent språkspecifika delkurserna öppna upp för ett större språkutbud på TOFS
- ❖ fortsätta att öppna eller utveckla kurser för yrkesverksamma översättare och tolkars fortbildning
- ❖ fortsätta utveckla Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning (KTT) med särskilt fokus på den nya inriktningen mot intramodal teckenspråkstolkning
- ❖ tillgängliggöra fler kurser inom KTT för verksamma teckenspråkstolkare

Institutionen för svenska och flerspråkighet

- ❖ fortsätta utveckla konferenstolkutbildningens progression och ramar till ännu större flexibilitet i campus-, distans- och hybridundervisning så att den kan ges med fler språkkombinationer för att säkerställa såväl nödvändig lärartillgång som tillräckligt studentunderlag
- ❖ se över förkunskapskraven på Masterprogram i översättning, samt olika fristående översättningskurser på avancerad nivå
- ❖ bilda en kommitté för att fastställa och standardisera svensk översättningsvetenskaplig terminologi, samt fullfölja arbetet med översättning av en översättningsteoretisk lärobok
- ❖ gå igenom alla förväntade studieresultat för att säkerställa att de är examinerbara
- ❖ se över examinationsformer för kurser på grundnivå och avancerad nivå
- ❖ öka utbildningarnas internationalisering, bl.a. genom att verka för ökade Erasmus+-utbyten och anlita fler internationella gästlärare
- ❖ ta fram och ge en kurs i Medietillgänglighet och Översättning från danska eller norska/Grannspråksöversättning (danska/norska)
- ❖ undersöka möjlighet att ta fram en kort kurs i översättningsteori för verksamma översättare, alt andra studenter (t.ex. som skriver uppsats om översättning)
- ❖ ta fram Kandidatprogram i översättning (120 hp)
- ❖ ta fram rutin för regelbunden utvärdering av program
- ❖ se över och omarbete Kandidatprogram i språk och översättning
- ❖ se över och omarbete Masterprogram i översättning
- ❖ undersöka möjligheter för uppdragsutbildning
- ❖ undersöka möjligheten att ta fram en fortsättning på Översättning i offentlig sektor
- ❖ undersöka möjligheten att ge en kurs i översättning av barn- och ungdomslitteratur i samarbete med utländska lärosäten
- ❖ stå värd för en ämneskonferens i översättning

FORSKNING OCH FORSKARUTBILDNING

Det är viktigt att TÖI fortsätter att arbeta med att stärka forskningsmiljön och spetsa forskningsambitionen, inte minst i syfte att klassas som ett ledande forskningsområde nationellt och framstående internationellt. Under kommande år planerar vi därför att:

- ❖ uppmuntra skapandet av fler övergripande projekt i syfte att generera ökade medel för TÖI:s forskningsanslag
- ❖ starta en översättningsvetenskaplig skriftserie, bl.a. genom att bilda en redaktionskommitté och knyta avtal med SUP.
- ❖ anställa en gästlektor i teckenspråkstolkning och arbeta för att inrätta ett lektorat i teckenspråkstolkning

TÖI har Sveriges enda forskarutbildning i översättningsvetenskap. De första doktoranderna disputerade under 2020 och det är viktigt att utbildningen konsolideras och utvecklas. Under kommande år planerar vi därför att:

- ❖ stötta doktoranderna att slutföra sina avhandlingsprojekt genom individuella, behovsstyrda insatser

- ❖ ansöka om medlemskap i EST:s internationella forskarutbildningsnätverk ID-TS för att stärka internationaliseringen
- ❖ verka för att få till stånd ett samarbete med och besök på ett utländskt universitet inom området översättningsvetenskap
- ❖ förbereda för att kunna utlysa en doktorandtjänst mot teckenspråkstolkning HT25.

SAMARBETE, SAMVERKAN OCH INTERNATIONALISERING

TÖI behöver utveckla och underhålla flera samarbeten inom och utom universitetet. Det är även viktigt att samtliga utbildningar marknadsförs aktivt, särskilt de som har vikande studentunderlag och de som fått utökade studieplatser. Under kommande år planerar vi därför att

- ❖ vidmakthålla TOFS-samarbetet med Lunds universitet i en något mindre bindande form än hittills i syfte att dels bibehålla likvärdigheten i utbildningarna, dels ge ökad tyngd åt lärosätenas deltagande i samhällsdebatten om utbildning av tolkar
- ❖ behålla och utveckla strukturerna för samarbetet med Institutionen för lingvistik för Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning
- ❖ utveckla samarbete mellan KTT och arbetsgivare för teckenspråkstolkare, relevanta intresseorganisationer samt andra utbildningsanordnare för teckenspråkstolkare
- ❖ vidareutveckla och samordna samverkansinsatserna för att maximera synlighet och värdeskapande.

Det är även angeläget att ytterligare uppmärksamma tolkning och översättning som profession och som vetenskapligt forskningsfält, samt TÖI som en enhet med ett unikt uppdrag. Under kommande år planerar vi därför att

- ❖ bibehålla satsningen för Tolkarenan
- ❖ fortsätta genomföra ett årligen återkommande Wikipedia-event för att skapa lättillgänglig information om tolkning och översättning på Wikipedia
- ❖ skapa kontaktytor mellan studenter, alumner och allmänhet genom att anordna översättarträffar och andra studiesociala aktiviteter
- ❖ göra alumnriktade satsningar på bland annat konferenstolkutbildningen, med inbjudan till kompletterande kurser och omprov för att öka genomströmningen
- ❖ genomföra synlighetsåtgärder genom medverkan i olika sammanhang, såsom Bokmässan, SFÖ-kongressen m.m., samt ytterligare uppmärksamma tolkning och översättning i olika offentliga sammanhang via andra samverkansinsatser
- ❖ vidmakthålla TÖI:s samhällsengagemang inom tolkning och översättning via remisser, utredningar, inlagor etc.
- ❖ utvärdera och vidareutveckla den påbörjade fortbildningen för tolkanvändare, tolkanvändarstudenter och tolkförmedlingar.

TÖI strävar efter att vara framstående internationellt. För att uppnå detta bör TÖI upprätthålla internationella lärar-, forskar- och studentutbyten, fortsätta satsningen på internationella konferenser och befästa utbildningarnas kvalitet internationellt. Under kommande år planerar vi därför att

- ❖ uppmuntra till på Erasmus+- och CiviS-samarbeten
- ❖ fortsätta bjuda in även utländska talare till TÖI:s högre seminariserie.

EKONOMI

Av historiska skäl har TÖI under ett antal år haft ett förhållandevis stort myndighetskapital, som institutet successivt har minskat genom olika satsningar. Under kommande år planerar vi

- ❖ bedriva vår verksamhet inom ramen för en budget i balans,
- ❖ fortsätta arbetet med att bevaka och påverka regeringens budget för att få ytterligare utbildningsuppdrag.

INFRASTRUKTUR

Under kommande år planerar vi att

- ❖ fortsätta översätta strategisk studentlitteratur
- ❖ se över och utöka TOFS-studiematerial såsom rollspelsunderlag och kompendier, och anpassa dessa för bred och kontinuerlig användning över tid.

ANSTÄLLDA

Det är viktigt att verksamheten på TÖI inte fragmenteras, utan att de båda inriktningarna, med underområden, samarbetar väl och skapar synergieffekter mellan de olika utbildningarna. Vidare behöver personalen utökas med fler lärare. Under kommande år avser vi därför att

- ❖ uppmuntra lärarrörlighet mellan de olika grenarna på TÖI
- ❖ minska sårbarheten på KTT genom att knyta fler adjungerade/timlärare till utbildningens praktiska delkurser
- ❖ anställa en gästlektor i teckenspråkstolkning.

STUDENTER

Stödja studentrådet SISOFS vid Institutionen för svenska och flerspråkighet och uppmuntra studenterna inom alla TÖI:s utbildningar att utnyttja sitt studentinflytande.